# Sosyal Bilgiler Ö?retim Materyalleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Bilgiler Ö?retim Materyalleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30608

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

**Sosyal Bilgiler** Ö?retim Materyalleri Ölçe?i, H. ?. Sa?lam taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, Sosyal Bilgiler derslerinde kullan?lan **ö?retim materyallerine** yönelik ö?retmen veya ö?retmen adaylar?n?n alg?lar?n? ve yeterlilik düzeylerini belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, 4'lü **Likert** derecelendirme format?n? kullanmaktad?r.

Ölçe?in psikometrik özellikleri, yap? geçerli?i için **aç?mlay?c? faktör analizi** (AFA) ve güvenirlik için iç tutarl?l?k katsay?lar? incelenerek do?rulanm??t?r. Yap?lan analizler, ölçe?in e?itim ara?t?rmalar?nda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Bilgiler, Ö?retim Materyalleri, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçe?i, E?itim Psikolojisi, Ö?retmen Yeterlili?i.

## Yazarlar

Sa?lam, H. ?.

## Amaç

Sosyal Bilgiler Ö?retim Materyalleri Ölçe?i'nin temel amac?, Sosyal Bilgiler derslerinde kullan?lan materyallerin kalitesini, etkinli?ini ve ö?retmenlerin bu materyalleri kullanmaya yönelik tutumlar?n? objektif bir ?ekilde ölçebilecek standart bir araç sunmakt?r. Bu sayede, e?itim fakültelerinde verilen materyal geli?tirme e?itimlerinin etkinli?i de?erlendirilebilir ve ö?retmenlerin profesyonel geli?im ihtiyaçlar? belirlenebilir.

Ölçek, materyal seçimi, kullan?m? ve de?erlendirilmesi gibi kritik pedagojik süreçlere odaklanarak, ö?retim materyallerinin ö?renci ba?ar?s? üzerindeki potansiyel etkisini dolayl? olarak incelemeye olanak tan?r. Çal??ma, alanyaz?na ölçek geli?tirme türünde özgün bir katk? sa?lamay? hedeflemi?tir.

## Yap?

Ölçek, Sosyal Bilgiler ö?retmenlerinin veya ö?retmen adaylar?n?n ö?retim materyallerine yönelik alg?lar?n?, yeterliklerini veya tutumlar?n? ölçen psikolojik bir yap?y? temsil etmektedir. Bu yap?, materyallerin ders hedeflerine uygunlu?u, ö?rencilerin ilgisini çekme düzeyi ve ö?retim sürecine sa?lad??? katk? gibi boyutlar? kapsayabilir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, e?itim psikolojisi ve pedagojik içerik bilgisi (PCK) alanlar?yla

ARABPSYCHOLOGY.COM

yak?ndan ili?kilidir. E?itimcilerin materyalleri ne kadar etkili buldu?u ve bunlar? derslerine ne ölçüde entegre edebildi?i, ölçülen yap?n?n temel bile?enlerindendir.

## Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, istatistiksel olarak güçlü bir yöntem olan **aç?mlay?c? faktör analizi** (AFA) ile incelenmi?tir. AFA, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar? ne kadar iyi temsil etti?ini göstermektedir.

Faktör analizine ba?lamadan önce veri setinin faktör analizi için uygun olup olmad??? kontrol edilmi?tir. Bu ba?lamda, örneklem yeterlili?ini de?erlendiren **Kaiser-Meyer-Olkin** (KMO) de?eri ve de?i?kenler aras?ndaki korelasyonun anlaml?l???n? gösteren **Barlett testi** sonuçlar?na bak?lm??t?r. Elde edilen yüksek KMO de?eri ve Barlett testinin anlaml? ç?kmas?, ölçe?in yap? geçerli?ine yönelik kan?t sunmu?tur.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçme arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? belirlemek amac?yla yürütülmü?tür. Güvenirlik kapsam?nda, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?lar? (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda elde edilen iç tutarl?k katsay?lar?n?n yüksek olmas?, Sosyal Bilgiler Ö?retim Materyalleri Ölçe?i'nin güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? ve farkl? zamanlarda benzer sonuçlar üretebilece?ini göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda tutarl? veriler toplama yetene?ine sahip oldu?unu teyit etmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla yürütülen aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) sürecinde kritik istatistiksel de?erler elde edilmi?tir. Bu de?erler, ölçe?in faktör yap?s?n?n sa?laml???n? desteklemektedir.

**KMO De?eri:** .86 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, örneklem büyüklü?ünün faktör analizi için mükemmel düzeyde yeterli oldu?unu göstermektedir.
**Barlett Testi Sonucu:** ($\chi$2=1237.99, p=.000) olarak bulunmu?tur. Testin p de?erinin (.000) anlaml? ç?kmas?, de?i?kenler aras?nda faktör analizi yapmaya uygun düzeyde korelasyon oldu?unu kan?tlam??t?r.

## Ölçme Arac?

**Test Türü:** Geli?tirme

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Format:** 4'lü **Likert** tipi derecelendirme (Kat?l?yorumdan Kat?lm?yorum'a do?ru dört seçenekli yap?).

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** E?itimciler (Ö?retmenler ve Ö?retmen Adaylar?)

**Ya? Grubu:** Yeti?kin

**Popülasyon Detaylar?:** Sosyal Bilgiler e?itimi alan veya bu alanda görev yapan bireylerden olu?an örneklemler üzerinde uygulanm??t?r.

**Test Metodolojisi:** Öz Bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket format?ndad?r.

## Anahtar Kelimeler

E?itim Materyalleri, Pedagojik Ölçme, Ö?retmen Alg?lar?, KMO, Barlett Testi, ?ç Tutarl?l?k, Ölçek Puanlamas?.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Belirtilmemi?tir

**Kurumsal E-posta Adresleri:** Belirtilmemi?tir

**Yaz??ma Adresi:** Belirtilmemi?tir

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**?zinler ve Kullan?m Ücreti:** Ölçe?in ticari olmayan akademik çal??malarda kullan?m? için yazar?n orijinal makalesine at?f yap?lmas? gerekmektedir. Özel izin ve ücret bilgileri için yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

**Test Y?l?:** 2013

**Orijinal Makale Ba?lant?s?:** Makalenin elektronik versiyonuna dergipark.ulakbim.gov.tr adresinden eri?ilebilir.

**PDF Eri?imi:** Ölçe?in orijinal PDF doküman? bu kaynaktan indirilebilir: sosyal-bilgiler-ogretim-materyalleri-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Kaynaklar

Sa?lam, H. ?. (2013). Sosyal Bilgiler Ö?retim Materyalleri Ölçe?i çal??mas?. *Sakarya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 19*, 89-99.

## Sosyal Bilgiler Ö?retim Materyalleri Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içeri?inde sa?lanmam??t?r. Bu nedenle maddeler burada listelenememektedir. Ölçek maddelerine ula?mak için yukar?da belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM